

товуються на практиці при регулюванні відносин між основними учасниками професійних спортивних відносин – спортсменами-професіоналами і професійними спортивними організаціями, та які завжди мають цивільно-правову природу (ця група договорів представлена майже всіма договорами, які

встановлюються ЦК України. Але найбільш розповсюдженими є договір комісії, договір доручення та агентський договір, що обслуговують посередницьку діяльність в сфері спорту, яка має нагальну потребу в чіткій законодавчій регламентації на рівні спеціального закону).

Література:

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради (ВВР). 1994. № 14. Ст.8 0) (Введено в дію Постановою ВР № 3809-ХІІ (3809-12) від 24.12.93. – ВВР. 1994. № 14. Ст. 81}
2. Професіональний спорт / Под общ. ред С.И. Гуськова, В.М. Платонова. – Киев «Олимпийская литература», 2000. - 392 с.
3. Царук В., Бондар В. Українських олімпійців "годували" транснаціональні корпорації // Галицькі контракти. № 40 - 2000. – <http://www.kontrakty.com.ua/ukr/gc/nomer/2000/2000> [Вивірено: 15.07.2007].
4. Васькевич В.П. Гражданско-правовое регулирование отношений в области профессионального спорта. – Дис. ... канд. юр. наук. по спец. 12.00.03. - Казань, 2006. - С. 216.
5. Ткалич М.О. Особливості правового регулювання відносин між спортивним клубом та спортсменом за допомогою спортивного контракту // Запорізькі правові читання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Закарпаття, 17-18 травня 2007 року / За заг. ред. С.М. Тимченка, Т.О. Коломієць. – Закарпаття: ЗНУ. 2007. – 401 с.. (с. 221-223)
6. Вавилин Е.В. Осуществление гражданских прав в области профессионального спорта // Актуальные проблемы гражданского права и процесса: Сборник материалов Международной научно-практической конференции. Вып. 1 / Отв. ред. Д.Х. Валесв, М.Ю. Челышев. – М.: «Статут», 2006. - 461с. (с. 92-95)
7. Иоффе О.С. Обязательственное право. - М.: «Юрид. Лит.», 1975. – С. 880.
8. Зобов'язальне право: теорія та практика. Навч.посібник для студентів юрид. вузів і фак-тів. ун-тів / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін. - К.: «Юрінком», 1998. - С. 912.
9. Кодекс законів про працю України (Затверджується Законом N 322-VIII (322а-08) від 10.12.71 ВВР, 1971, додаток до N 50, ст. 375) – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=322-08#Find> [Вивірено: 15.07.2007].
10. Цивільний кодекс України: Офіц. видання. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. - 664 с.
11. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга первая: Общие положения: Изд. 2-е, испр. - М.: «Статут», 1999. - 848 с.
12. Тлевлесова С. Контракт в системі трудових відносин // Людина і праця. - 1992. – № 8. - С. 12
13. Законодавчі кроки з адаптації та імплементації європейських стандартів у сфері спорту обговорено на науково-практичній конференції "Європейські стандарти *acquis communautaire* у сфері спорту та їх впровадження в українське законодавство у світі підготовки до фінального турніру чемпіонату Європи 2012" // http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/publish/article?art_id=101812&cat_id=33441 [Вивірено: 15.07.2007].
14. Д.В. Горлова. Правовой анализ формы трансферного контракта об условиях перехода футболиста // Индустрия футбола. - №3. - 2007. - С. 16-19.
15. Г. Цірат. Договори у сфері зовнішньої торгівлі (Частина 2) // Юридичний журнал. - № 2.- 2004. - <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1029> [Вивірено: 15.07.2007].
16. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга третья: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. Издание дополнительное, исправленное (2-й завод). - М.: «Статут», 2002. - 747 с.

УДК 347.23

ГОЛУБЕНКО О. Є.

Науково-методичний центр навчальних закладів МВС України

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ДЕРЖАВНИХ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Правове становище держави як суб'єкта права інтелектуальної власності напряму пов'язано з правовою регламентацією відносин з приводу реалізації прав на об'єкти права інтелектуальної власності створені за рахунок державних коштів, зміст якої розкривається через категорію правового режиму майна, а саме правового режиму державних об'єктів права інтелектуальної власності. Визначеність правових положень в цій сфері, за досвідом інших країн, має важливе значення для держави, оскільки безпосередньо впливає на процеси розвитку економіки, культури, рівень життя населення.

Надійшла до редколегії 02.04.2008

Значення інтелектуальної власності в сучасному світі, за умови її постійного зростаючого впливу на економічний та соціальний розвиток, зараз важко переоцінити. Відповідного значення набуває й наявність дієвої

правової системи врегулювання відносин інтелектуальної власності та охорони прав їх суб'єктів. На теперішній час відбувається становлення та реформування законодавство України, що врегулює зазначені відноси-

ни. Можна зазначити про існування комплексної проблеми участі держави у відносинах інтелектуальної власності, складовою якої є проблема визначення правового режиму державних об'єктів права інтелектуальної власності.

Метою статті є аналіз чинного законодавства України та положень науки цивільного права щодо правового режиму державних об'єктів права інтелектуальної власності з визначенням основних правових проблем в

[1, с. 112]. Така точка зору найбільш поширена. Існують також й інші точки зору щодо визначення правового режиму: "... - система юридичних правил, що визначають становище досліджуваного явища об'єктивної дійсності в якості об'єкта цивільних прав, яка розкривається через усю сукупність правил і норм, що визначають як статику, так і динаміку правового існування досліджуваного об'єкта" [2, с. 109.]. На підставі зазначеного можна зробити припущення про те, що правовий режим належить розглядати як певний порядок регулювання суспільних відносин, який містить також певну мету і спрямованість регулювання. Питання визначення категорії "правовий режим майна" досить спірний серед науковців. Так, за різних точок зору правовий режим майна: "це встановлений у правових нормах порядок формування майна і наділення ним різноманітних господарських утворень, порядок управління ним (майном) з боку цих утворень..." [3, с. 141], "не що інше, як встановлений у правових нормах порядок формування матеріальних і фінансових ресурсів різних господарюючих суб'єктів (їх утворень) та управління ними..." [4, с. 90-93], "правовий режим будь-якого майна - це встановлений законодавцем порядок його використання, допустимі способи і межі розпорядження цим майном" [5, с. 53]. Так, правовий режим передбачає розкриття змісту прав і обов'язків суб'єктів цивільного обігу, об'єктом яких (прав і обов'язків) виступає те чи інше майно, данне поняття охоплює встановлений законодавством порядок придбання майна; обсяг прав і обов'язків з приводу володіння, користування і розпорядження майном; порядок і межі реалізації вказаних прав і порядок звернення стягнення на окремі види

цій сфері, шляхів їх подолання і можливостей удосконалення законодавства.

Для всебічного, повного розуміння правового режиму державних об'єктів права інтелектуальної власності потрібно перш за все з'ясувати, який зміст вкладають у саме поняття правового режиму. Так, на думку одних вчених, правовий режим розглядається як певний порядок використання речі, допустимі способи та межі розпорядження не

майна за вимогами кредиторів [6], тощо. Можна відзначити точку зору стосовно того, що застосування правового режиму не треба сприймати тільки з позиції розпорядчих можливостей суб'єкта, а під час господарювання правовий режим майна проявляється в установленні особливих правил обліку майна [7].

Для правильного визначення поняття правового режиму майна велике значення мають дефініції, що наведені у нормативних актах України. Цікава позиція законодавця з цього питання викладена у Законі України "Про правовий режим майна у Збройних силах України", законодавець у поняття правового режиму майна вкладає поняття майна, перелік органів, які здійснюють управління цим майном, особливості режиму цього майна, порядок обліку та списання військового майна, правила щодо формування і відчуження цього майна [8].

Особливістю участі держави у цивільних відносинах є те, що діяльність органів державної влади та державних юридичних осіб у більшості випадків базується на застосуванні так званих речових прав вторинного характеру – права оперативного управління та права господарського відання, які не є самостійними та існують як засоби реалізації права власності. Законодавство передбачує можливість здійснення діяльності державних юридичних осіб (в тому числі публічного права) за рахунок коштів, отриманих від власної господарської діяльності, відповідно постає питання про режим зазначеного майна. Обґрунтованим є припущення, що власник не має обмежувати розпорядження зазначеними додатковими коштами. Тоді ми маємо окремий правовий режим речових прав. Відносно визначення правової сутності правового режиму вказаного майна існує різні пози-

ції в науці. Так, існують позиції визначення права самостійного розпорядження доходами та набутими за його рахунок майна правом господарського відання, правом власності, а також похідним від права власності самостійним речовим правом. Якщо дивитись на вказану проблему з позиції перспективного цивільно-правового регулювання, яке має місце зокрема в ЦК України, можна казати про потенційну потребу у відмови застосування інститутів оперативного управління та господарського відання [9].

Визначеність стосовно вказаних інститутів у сфері прав інтелектуальної власності набуває більшої актуальності враховуючи відмінність природи права власності та виключних прав. Так зміст як права власності так й так званих речових прав вторинного характеру – права оперативного управління та права господарського відання складають повноваження із володіння, користування та розпорядження майном (ст. 317 ЦК України, ст.ст. 134, 136, 137 ГК України). Та щодо останнього – розпорядження право оперативного управління та право господарського відання й передбачає спеціалізовані особливості обмеження порядку його реалізації. Натомість зміст права інтелектуальної власності складають: особисті немайнові правами (право на визнання людини творцем ОПВ; право перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця ОПВ та інші) та майнові права (право на використання об'єкта права інтелектуальної власності; виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності; виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання; інші права (ст.ст. 423, 424 ЦК України).

Визначення за аналогією повноважень розпорядження в змісті права інтелектуальної власності та відповідних праву оперативного управління та господарського відання обмежень на теперішній час законодавством не встановлено. Тому постає питання стосовно відповідності як застосування діючого законодавства про право оперативного управління та господарського відання до

прав інтелектуальної так й узгодженості теоретичних позицій з цього питання. Відповідним є висновок про потребу окремого правового регулювання державної інтелектуальної власності із врахуванням як суто властивих їй правових ознак так і мети її подальшого використання у господарському обігу.

Як свідчить світовий досвід, основними завданнями державного управління інтелектуальною власністю є реалізація результатів науково-технічної діяльності у масовому виробництві, гармонізація інтересів суспільства, науки та бізнесу із забезпеченням зростання та реалізації наукового потенціалу, інноваційного розвитку економіки, сприяння комерційному використанню державної інтелектуальної власності [10, с. 35]. Відповідним має й бути висновок щодо визначення мети та спрямованості правового режиму регулювання суспільних відносин в сфері державної інтелектуальної власності. Окрім прямого інтересу у збільшенні прибутків від реалізації прав на державну інтелектуальну власність державний інтерес за вказаних умов полягає також у збільшенні валового внутрішнього продукту, створенні нових робочих місць та надходженні податків до бюджету.

Законом України "Про управління об'єктами державної власності" [11, ст. 3] визначені особливості правового режиму державної власності та наведена її класифікація. Однак, п. 2 ст. 3 зазначеного закону встановлено, що його дія не поширюється на на здійснення прав інтелектуальної власності. Постановою КМ України N 142 від 23.02.2005 створено Єдиний реєстр об'єктів державної власності, до якого зокрема мають входити майно (відповідно й ОІВ), що не увійшло до статутних фондів господарських товариств, створених у процесі приватизації та корпоратизації. Це є єдиним посиленням стосовно державних ОІВ інших вказівок Постанови не має.

Таким чином правовий режим державної інтелектуальної власності залишається або на рівні іншої власності держави, без врахування властивих виключним правам особливостей, або поза правового регулювання як такого.

На підставі аналізу положень законодавства можна зробити висновок що ОПІВ (як й інше майно), які належать державі перебувають:

а) в незакріпленому стані (казна);

б) в закріпленому стані за певними суб'єктами:

- за державними юридичними особами, за різними видами правового режиму - оперативне управління, розпорядження різними видами прав, тощо;

- за органами державної влади, які не мають статусу юридичної особи (Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України (їх майном може управляти юридична особа, наприклад Управління справами апарату Верховної Ради).

Фактично до першого типу правового режиму (незакріплений стан (казна) маємо віднести також й ОПІВ набуті державою в порядку спадкування (як за законом, так і за заповітом) або на підставі інших цивільних правочинів — дарування, безоплатної передачі державі своїх прав їх володільцем тощо. Щодо яких не є визначеним на теперішній час не порядок набуття ні реалізації, в системі органів державної влади відсутні органи компетенція яких би включала б відповідальність за здійснення подібної діяльності.

Проблема реалізації прав держави, щодо інтелектуальної власності створеної за рахунок коштів державного бюджету належного вирішення могла б отримати у разі створення спеціалізованого держоргану, наприклад Державного фонду інтелектуальної власності України й віднесення до його компетенції повноважень набуття та реалізації прав держави на об'єкти інтелектуальної власності, здійснення ефективного введення до господарського обігу, комерціалізації державної інтелектуальної власності.

Існують різні погляди на особливості правового режиму державних ОПІВ. Так проектом Закону України «Про особливості введення в цивільний оборот об'єктів права інтелектуальної власності, створених з використанням коштів державного та/або місцевих бюджетів, спеціальних та державних фондів цільового призначення» визначені особливості механізму розподілу прав на ОПІВ, створені з використанням державних

коштів (стаття 6). Так Держава, як суб'єкт права інтелектуальної власності, набуває виключні або невиключні майнові права на ОПІВ через Установу. Фінансування науково-дослідних, дослідно-конструкторських і технологічних робіт із державного бюджету є підставою для виникнення майнових прав держави на створені ОПІВ. Виключні майнові права на ОПІВ, створених за рахунок державних коштів, держава може залишати за собою тільки у конкретно визначених випадках (ОПІВ належать до сфери національної безпеки та оборони країни, держава в повному обсязі бере на себе функції з фінансування створення ОПІВ, доведення їх до промислового використання та реалізації готової продукції). В усіх інших випадках виключні майнові права на ОПІВ, створених з використанням державних коштів, належать організаціям-розробникам ОПІВ за певних умов. При створенні ОПІВ за спільним фінансуванням: із залученням державних коштів, коштів юридичних та фізичних осіб, розподіл майнових прав на такі об'єкти визначається на пропорційній основі, якщо інше не вказано в договорах на фінансування. Що загалом відповідає практиці економічна та політично розвинутих країн.

Проектом закону також передбачені особливості стимулювання діяльності із створення та використання, охорони прав на ОПІВ, створених з використанням державних коштів, а також державного регулювання експорту, імпорту, обліку, оподаткування прибутку від передачі прав на відповідні ОПІВ.

Таким чином, розглянувши положення законодавства України щодо правового режиму державних ОПІВ, можна зробити висновки про необхідність окремого правового регулювання державної інтелектуальної власності із врахуванням як суто властивих їй правових ознак так і мети її подальшого використання у господарському обігу, а також потребу створення спеціалізованого держоргану, наприклад Державного фонду інтелектуальної власності України й віднесення до його компетенції повноважень набуття та реалізації прав держави на об'єкти інтелектуальної власності, здійснення ефективного введення до господарського обігу, комерціалізації державної інтелектуальної власності.

Література:

1. Гражданское право / Под ред. Е.А.Суханова. Т. 1. - М., 1993.
2. Сенчишев В.И. Объект гражданского правоотношения // Актуальные проблемы гражданского права. Под ред. М.И.Брагинского. -М., 1998.
3. Анохин В.С. Предпринимательское право. - М., 1999.
4. Лаптев В.В. предмет и система хозяйственного права. - М.: Юрид. лит., 1969.
5. Дойников И.В. Предпринимательское право.- М.: 1998.
6. Корнеев М.С. Правовой режим имущественных фондов предприятий. - М., 1975.-С.4.
7. Мартемьянов В.С. Хозяйственное право. Т.1. - М: БЕК, 1994.
8. Пацурківський Ю.П. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності. Чернівці, 2001.
9. Имущественная основа участия органов государственной власти в гражданских отношениях А. Гиренко // Персонал № 6 2004 г.
10. В. Будянський Распределение прав на объекты интеллектуальной собственности и разработка системы возвратного финансирования научно – технических работ выполняемых за счет государственных средств // Право України. 2003 № 1.
11. Закон України "Про управління об'єктами державної власності" від 21.09.2006 № 185-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, N 46, ст.456.
12. Дежина И. Г. Проблемы прав на интеллектуальную собственность М., 2003.
13. Воронова Ю.В. Государство и патентно - правовые отношения. Дис. канд. юрид. наук.-Москва. 1998.
14. А.Д. Корчагин, Н.С. Орлова „Права государства на результаты интеллектуальной деятельности: опыт США и Российская действительность“// Патенты и лицензии, - 1999, №11.

МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

УДК 004.415.2:371.3

Ю. П. ГОРЕЛОВ, канд. техн. наук, доцент,

І. В. КОБЗЄВ, канд. техн. наук, доцент,

С. В. КАЛЯКІН

Харківський національний університет внутрішніх справ

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ДИСТАНЦІЙНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

У статті пропонується підхід до розробки дистанційних комп'ютерних курсів, заснований на використанні технологій розробки інформаційних програмних систем. Розглянуто вимоги та основні етапи технологічного циклу створення дистанційних навчальних курсів. Запропоновано використання навчальних об'єктів для створення дистанційних комп'ютерних курсів.

Надійшла до редколегії 10.06.2008

Вступ. Останні досягнення у галузі нових інформаційних технологій (НІТ) (включаючи появу персональних комп'ютерів, створення глобальної комп'ютерної мережі Інтернет, розвиток технологій мультимедіа, гіпермедіа, віртуальної реальності й ін.) значно впливають і на сферу підготовки кадрів для органів внутрішніх справ (ОВС). Їхнє використання дозволяє підвищити ефективність навчання і рівень кваліфікації працівників ОВС, а також сприяти впровадженню НІТ у практичну діяльність ОВС, формуванню системи їх інформаційного забезпечення.

Дистанційне навчання (ДН) є системою надання освітніх послуг, яка передбачає широке використання нових інформаційних технологій для доступу осіб, яки навчаються (надалі – сту-

дентів), до освітніх ресурсів та забезпечення їх активної взаємодії та спілкування з викладачами і колегами в процесі роботи з навчальним матеріалом [1,2]. Можливості комп'ютерних технологій представлення та обробки інформації, а також мережних технологій телекомунікації дозволяють підвищити якість навчання і створити більш комфортні умови для споживачів освітніх послуг, тому що вони мають можливість регулювати параметри своєї роботи з матеріалом відповідно до поточного рівня своїх знань, потреб, можливостей та своїх когнітивних особливостей.

ДН має великий потенціал у галузі підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів органів державного управління та інших державних відомств та установ. Використан-